

*Лукащикевич О. М.,
студентка кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»*

*Альбота С. М.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»*

КОНТРАСТИВНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ «ПЕРЕМОГА» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Анотація. Контрастивний аналіз фразеологічних одиниць тематичної групи «перемога» в англійській та українській мовах становить значний науковий і практичний інтерес у зв'язку з постійно зростаючою потребою в міжкультурній комунікації. Дослідження в цій галузі має на меті виявити семантичні, структурні та культурні відмінності у вживанні фразеологічних одиниць, що відображають концепт перемоги в цих двох мовах. Метою аналізу є розширення розуміння мовних і культурних особливостей та підвищення ефективності міжкультурної комунікації.

Фразеологізми є цікавим аспектом будь-якої мови, оскільки часто відображають глибоко вкорінені культурні цінності, історичні події та суспільні норми. Поняття «перемога» є універсально значущою темою, яка втілена в численних ідіомах та виразах у різних мовах. Порівнюючи англійські та українські фразеологічні одиниці, пов'язані з перемогою, ми можемо виявити унікальні способи, в які кожна мова втілює це поняття та культурні конотації, пов'язані з ним. Застосування методів зіставного та контрастивного аналізу дозволяє виявити спільні та відмінні риси у вживанні та інтерпретації фразеологізмів на тему перемоги. Цей методологічний підхід передбачає детальне вивчення ідіоматичних виразів, їхнього походження та контекстуального вживання в обох мовах. Він також враховує історичний та культурний контексти, які сформували ці вирази. В англійській мові є багато ідіом і виразів з архаїчним і метафоричним значенням, які часто мають релігійне або моральне коріння. Приклади включають фрази на кшталт «піррова перемога», «перемоги беззаперечно» і «солодкий запах успіху». Ці вирази часто спираються на історичні події, релігійні тексти та моральні уроки, відображаючи культурно-історичне тло англійської країни. Українська мова також багата на фразеологізми, що відображають національні традиції та історичні події. Такі фрази, як «перемога за нами» і «здобути перемогу» відображають дух і стійкість, закладені в українській культурі. Ці вирази часто пов'язані з бурхливою історією країни та її боротьбою за незалежність і суверенітет. Контрастивний аналіз виявив кілька ключових відмінностей і подібностей: семантичні відмінності, хоча в обох мовах є вирази, що позначають перемогу, їхні конотації та контексти вживання можуть суттєво відрізнятись. Англійські ідіоми можуть мати більш метафоричний або філософський відтінок, тоді як українські вирази часто мають прямий і націоналістичний відтінок; структурні відмінності: Англійські

фразеологізми, як правило, більш ідіоматичні та метафоричні, тоді як українські вирази можуть бути більш прямими та контекстуально пов'язаними з історичними подіями; культурні рефлексії: культурне коріння цих виразів підкреслює різний історичний досвід та суспільні цінності. Англійські ідіоми відображають поєднання моральних, релігійних та історичних впливів, тоді як українські фразеологізми глибоко переплетені з національною ідентичністю та історичною боротьбою.

Результати дослідження можуть бути корисними для викладачів, перекладачів та інших фахівців, які працюють у сфері міжкультурної комунікації. Вони допоможуть краще розуміти та враховувати культурні особливості при спілкуванні з представниками різних культур. Крім того, ця робота може слугувати основою для подальших досліджень у галузі контрастивної лексикології та фразеології, сприяючи подальшому розвитку та поглибленню знань у цій сфері.

Ключові слова: фразеологія, контрастивний аналіз, перемога, культурні концепції, мовні структури.

Постановка проблеми дослідження. У сучасному світі зростає значення міжкультурного спілкування, що ставить перед мовознавцями завдання порівняння мовних структур різних мов для кращого розуміння культурних особливостей та особливостей менталітету. Одним з таких аспектів є фразеологія, яка відображає культурно-національні особливості кожної мови. Проблема контрастивного аналізу фразеологічних одиниць тематичної групи "перемога" української та англійської мов визначається необхідністю розкриття особливостей вживання фразеологізмів у різних мовах та їх відображення культурних концепцій перемоги [1].

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці тематичної групи "перемога", що вживаються в українській та англійській мовах. Предметом дослідження є специфіка вживання та інтерпретація цих фразеологічних одиниць у кожній з мов.

Предметом дослідження є контрастивний аналіз фразеологізмів, що належать до тематичної групи «перемога» в англійській та українській мовах.

Актуальність дослідження полягає у потребі вивчення та аналізу міжкультурних аспектів фразеології для кращого розуміння культурних та мовних особливостей. Особливо важливим є вивчення тематичних груп, які відображають ключові

аспекти культурного життя, такі як перемога, що є важливою складовою кожної культури.

Метою дослідження є проведення контрастивного аналізу фразеологічних одиниць тематичної групи "перемога" в українській та англійській мовах з метою виявлення схожих та відмінних особливостей їх вживання та інтерпретації, семантичної та структурної специфіки та відмінностей у культурному контексті.

Методи дослідження:

– Метод аналізу – для проведення детального аналізу фразеологічних одиниць, що належать до тематичної групи «перемога» в англійській та українській мовах.

– Порівняльний метод – для дослідження спільних та відмінних рис фразеологізмів, що належать до тематичної групи «перемога» в англійській та українській мовах.

– Метод контрастивного аналізу – для порівняння досліджуваних фразеологічних одиниць, виокремлення схожостей та відмінностей в їх значеннях та структурах.

– Метод когнітивного аналізу – для визначення особливостей фразеологічних одиниць, зосереджуючись на культурних, історичних, соціальних факторів їх використання в різних мовах.

Структура статті: Стаття складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 20 сторінки, основний текст викладений на 12 сторінках.

Це дослідження є важливим для подальшого розуміння та підвищення ефективності міжкультурного спілкування. Результати аналізу фразеологічних одиниць тематичної групи "перемога" в українській та англійській мовах допоможуть викладачам, перекладачам та іншим фахівцям у галузі міжкультурної комунікації краще розуміти та враховувати культурні особливості при спілкуванні з представниками різних культур. [2] Крім того, ця робота може послужити основою для подальших досліджень у галузі контрастивної лексикології та фразеології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фразеологія – це розділ мовознавства, який вивчає фразеологічні одиниці, тобто стійкі вирази, які мають сталі значення та не можуть бути розібраними на окремі слова. Фразеологія вивчає фразеологічні одиниці як складову частину мови, що має свої специфічні особливості в будові та значенні [3].

Роль фразеології в мові полягає в наступному:

1. Збагачення мови: фразеологічні вирази розширюють словниковий запас мови, додають кольору та виразності мовленню.

2. Експресивність: Фразеологічні вирази допомагають виразити почуття, емоції та думки в більш яскравий і емоційний спосіб. Допомагають уникнути монотонності та збагачують мовлення емоційно-експресивними висловами.

3. Комунікативна ефективність: Використання фразеологічних виразів допомагає покращити зв'язність мовлення та зрозумілість комунікації між мовцями.

4. Стилїстична функція: Фразеологічні вирази впливають на стиль мовлення та допомагають вибирати найвідповідніші форми виразності для конкретного комунікативного контексту.

5. Культурна ідентичність: Фразеологія є важливим елементом культури мовлення, оскільки багато фразеологічних виразів мають своє коріння в народних традиціях, легендах або

історичних подіях. Таким чином, фразеологія відображає культурний контекст та сприяє збереженню національного колориту мовлення.

Фразеологія, як окрема галузь мовознавства, вивчає фразеологічні одиниці – вирази, приказки, ідіоми та інші стійкі вирази, які мають певне значення та використовуються в мовленні. В англійській та українській мовах фразеологія відіграє значну роль у формуванні мовного стилю, культурних особливостей та національної ідентичності. Особливості фразеології в цих мовах відображають різноманітність та багатогранність мовних традицій, історичних та культурних впливів [4].

Фразеологія в англійській мові має свої особливості, які варто враховувати:

1. Велика кількість ідіом: Англійська мова славиться своїми численними ідіомами, які є сталими виразами з власним значенням, відмінним від лексичного. Наприклад, "to kick the bucket" означає "померти", але буквально перекладається як "кинути відро".

2. Використання архаїчних та метафоричних виразів: Багато фразеологічних виразів в англійській мові мають походження з давніх часів або базуються на метафорах. Наприклад, "to have a chip on one's shoulder", ні, це не означає, що якийсь уламок впав на ваше плече, це означає образу за невдачу в минулому, ніби пройшовши через зруйновану будівлю, уламок від неї залишився з людиною на багато років".

3. Релігійні та моральні вирази: У фразеології англійської мови часто зустрічаються вирази, які мають релігійне або моральне коріння. Наприклад, "to cast the first stone" означає "бути першим, хто осуджує когось", що походить з біблійної історії про Ісуса Христа.

4. Вплив інших мов та культур: Фразеологія англійської мови отримала вплив від різних мов та культур, що призвело до розмаїття виразів. Наприклад, "to hit the nail on the head" перекладається як "попасти в саме центр", але його походження пов'язане з ремонтною справою [5].

Фразеологія в українській мові також має свої особливості, які варто враховувати:

1. Багатство образності: Українська мова відома своєю образністю та поетичністю, що відображається і в фразеології. Багато фразеологічних виразів мають яскраві образи, які допомагають краще розуміти їх значення. Наприклад, "вийти сухим з води" означає знаходити вихід зі скрутного становища.

2. Історичне походження: Багато фразеологічних виразів української мови мають історичне походження, пов'язане з українською культурою, традиціями та історією. Наприклад, "битися як кіт з собакою" – цей вираз вживається для позначення напруженої або конфліктної ситуації, де дві сторони або особи масово конфліктують або протистоять одна одній. Походження цього виразу може бути пов'язане зі стародавніми віруваннями та фольклором, де коти та собаки часто вважалися символами протилежності чи ворожості.

3. Локальні варіанти: Українська мова має свої регіональні та діалектні варіанти фразеологічних виразів, що може призводити до розбіжностей у їх значеннях. Наприклад, "як м'яло" – кволий, неповороткий, але цей вираз може мати різне тлумачення в залежності від регіону.

4. Вплив інших мов та культур: Українська фразеологія також отримала вплив від інших мов та культур, що призвело до розмаїття виразів. Наприклад, "бути на ножах" – цей вираз

використовується для опису суперечки або конфлікту між людьми, а його походження пов'язане з метафорою боротьби або ворожнечі, де ножі є символом агресії та небезпеки.

Викладення основних результатів дослідження. Тематична група "перемога" є однією з найбільш поширеною та важливою у мові. У фразеології ця тематична група представлена великою кількістю фразеологізмів, які використовуються в повсякденному мовленні. Фразеологічні вирази на тему "перемога" є особливо важливими для розуміння культурних і соціальних аспектів мови, оскільки перемога є важливим елементом життя та ідентичності у будь-якій культурі.

В українській мові діапазон вживання фразеологічних одиниць тематичної групи "перемога" досить широкий. Основними джерелами пошуку фразеологічних одиниць із даною тематикою були корпус ГРАК.

Фразеологічні одиниці тематичної групи "перемога" в українській мові включають наступні:

1) Піррова перемога – що означає перемогу, яка дістається дуже великою ціною, ціною величезних втрат, або сумнівну перемогу, не виправдану принесеними жертвами [6]. У корпусі ГРАК цей фразеологізм використовується у контексті, наприклад, таких речень:

– «І навіть тоді була піррова перемога, оскільки єгиптяни були такі послаблені, як ніколи раніше».

– «Вважаю, що це піррова перемога тих, хто голосував проти нього» [7].

2) Сп'яніти від успіху – втратити здатність тверезо, самокритично оцінювати реальну дійсність під впливом досягнутого в якійсь справі; зазнатися [6].

– «А під час оголошення переможців сп'янів від успіху».

– «Раптом, збуджений таким успіхом, я також розсміявся; настільки сп'янів від успіху, що ледве чи звернув увагу на авто, яке порівнялося з нами» [7].

3) Взяти верх – здобувати перевагу в чомусь; перемагати [6].

– «Так ні, не буде цього, ніколи не буде, щоб Семен взяв верх над мною».

– «Чайчиха вгледіла хлопця, коли він уже вискочив за ворота, з реготом відбиваючись від братів, які почали брати верх над ним» [7].

4) Встати з колін – подолати негаразди та складнощі, знову взявшись за роботу чи боротьбу [6].

– «І зараз, в цю пору, уже не імператриця просить – встаньте, а народ вимагає – встаньте з колін!».

– «З деяким запізненням Колін подумався встати з колін».

5) Підкорити висоти – подолати складнощі та виклики [7].

– «Щоб підкорити висоти або змінити світ, хоч які б просунуті ми були, нам потрібні інші люди» [6].

6) Горе переможеним! – тим, хто перебуває під владою кого або чого-небудь. Вони втрачають свій голос, свої права, їм доводиться підкорятися іншим [6].

– «Це означає – горе переможеним!» [7].

7) Пройти через вогонь та воду – пройти через будь-які труднощі для досягнення мети або допомоги іншим [6].

– «А візьміть ось Корнелюка, начальника нашого, спитайте, де тільки не буває чоловік. Огонь і воду пройшов!».

– «Навіть він, Пушкарьов, що пройшов, як говориться, крізь вогонь, воду і мідні труби, не зміг би заробити собі на прожиток».

– «Страх не люблю отих глибокорозумних, надто спритних, що пройшли вогонь і воду» [7].

8) Не схилити голови – не здаватися, не поступатися своїм принципам навіть у важкій ситуації [6].

– «Перед султаном не склонимось ми, Шії не схилим магнатам, З рідними будемо жити людьми, З другом і братом!».

– «Вони не схилять перед катом, продажних шкур немає в їхнім стані».

– «Міста і села всієї України не схилили голови перед загарбниками. Партизани і підпільники вступають у жорстоку боротьбу з ворогом» [7].

9) Перемогти себе – Тамувати в собі які-небудь почуття, емоції і т.ін., боротися з якимсь станом [6].

– «Вона перемогла себе й почала казати далі: – Я... сама підпала хату».

– «Став шинкар свою жінку зневажати..., а Чайченко не переміг свого серця, уступився».

– «Борис, перемагаючи себе, дивлячись не на друга, а на вулицю, на тіні, на самотніх перехожих, сказав: – Ти пам'ятаєш, я тобі колись говорив, що збираюсь одружитися» [7].

Отже, аналіз фразеологічних одиниць тематичної групи «перемога» в українській мові за допомогою словника фразеологізмів та корпусу ГРАК дозволив з'ясувати особливості їхнього вживання та значення в різних контекстах, а також спектр тематик, де ці фразеологічні одиниці використовуються.

Аналіз фразеологізмів англійської мови є важливою складовою контрастивного дослідження фразеологічної системи. В рамках тематичної групи "перемога" (в контексті розгляду фразеологічних одиниць англійської мови розглядатимемо тематичну групу «victory») необхідно дослідити особливості англійської фразеології цієї тематичної групи.

Дослідження фразеологічних одиниць англійської мови тематичної групи «victory» проведемо на основі таких відомих фразеологізмів:

To win hands down – перемогти з легкістю або без зусиль.

– She won the debate hands down.

– The last time we played tennis he beat me hands down [8].

The sweet smell of victory – Ейфоричне відчуття успіху або перемоги.

– We had the sweet smell of victory in our nostrils, until a last-minute penalty snatched it from our fingertips.

– It seems like they've let the sweet smell of victory cloud their judgment, as this latest business ventures is one of the most baffling in their entire history [8].

Pyrrhic victory – Перемога, якої не варто досягти через надмірну шкоду, яку вона завдає переможцю.

– A victory that is not worth achieving because of the excessive toll it takes on the victor [8].

Romp to victory – Спритно або легко виграти перегони, змагання чи змагання. В першу чергу чути у Великобританії.

– With her arch-rival out of commission with a pulled hamstring, the defending champion romped to victory at the Olympics once again.

– Showing their utter superiority on the pitch, the boys in blue look set to romp to a 6–2 victory [8].

Landslide victory – Перемога на виборах з дуже великою і вирішальною перевагою.

– Her candidacy was a long shot from the very beginning, so her landslide victory was a huge surprise to everyone [8].

Snatch victory from the jaws of defeat – Виграти, досягти успіху або перемогти в останній момент, незважаючи на очевидну ймовірність невдачі чи поразки.

– They were down by nearly 20 points with less than half of the last quarter remaining, but through sheer skill and perseverance they managed to snatch victory from the jaws of defeat.

– The candidate has been behind in the polls right up to election day, but with that unfortunate remark by his opponent last night, he may end up snatching victory from the jaws of defeat [8].

Be on a roll – Пережити тривалий період успіху чи удачі.

– The award-winning young cellist is on a roll sweeping up accolades in every competition.

Hit the jackpot – Мати великий або несподіваний успіх.

– JK Rowling hit the jackpot with her hugely successful Harry Potter series [8].

Jump through hoops – Пройдіть детальну та складну процедуру для досягнення мети.

– We had to jump through a lot of hoops to get funding to develop our app – nobody gives away money without making you work for it [8].

Make a comeback – Досягніть успіху після невдачі.

– The fencer expressed confidence that he would make his comeback after undergoing surgery for his injury [8].

Make the cut – досягнути успіху у чомусь.

– I am sorry you did not make the cut this year, but maybe you can apply again next year! [8].

Отже, аналіз фразеологічних одиниць даної тематичної групи в англійській мові з використанням словників фразеологізмів англійської мови дозволив з'ясувати особливості їхнього вживання та значення в різних контекстах. Крім того, цей аналіз може бути корисним для подальшого вивчення англійської мови та розвитку комунікативних навичок у цій сфері.

Результати практичного дослідження контрастивного аналізу фразеологізмів за тематичною групою «перемога» в англійській та українській мовах.

Кожна мова світу володіє запасом різних засобів художньої виразності. Не викликає сумнівів те, що саме фразеологічні одиниці найяскравіше відбивають історію мови, її розвиток, а також менталітет і особливості національного характеру. Багато вчених сприймають фразеологічний склад мови як явище найбільш самобутнє і різноманітне. Фразеологізми є відбитком мови в різні епохи і етапи розвитку суспільства, і вивчення цих одиниць в іншомовному тексті набуває особливої значущості, так як внаслідок їх використання ці тексти отримують яскравіше емоційне забарвлення. Крім того, вибір тих чи інших фразеологізмів визначає індивідуальний авторський стиль. Фразеологізми були і залишаються в англійській та українській мові протягом усієї їхньої історії, про що свідчать стародавні пам'ятники, літературні твори нового часу. У фразеології відображений багатий історичний досвід народу, в ній відбиваються уявлення, пов'язані з побутом і культурою людей. Вивчення взаємозв'язку фразеологізмів англійської та української мови та етнічних стереотипів носіїв мов – актуальний напрямок в сучасній лінгвістиці, яка зараз все більше вивчає не саму мову, а зв'язок мови і культури його носіїв.

Аналіз фразеологізмів англійської та української мов є важливою складовою контрастивного дослідження фразеологічної системи двох мов. В рамках тематичної групи «перемога» можна виявити багато цікавих прикладів фразеологізмів, які мають спільне значення і структуру в обох мовах, але можуть мати різну форму або лексичне наповнення.

Контрастивний аналіз фразеологічних одиниць англійської та української мов за тематичною групою буде проводитися

на основі корпусу ГРАК, праці «Англо-український фразеологічний словник», праці «Словник фразеологізмів української мови» та електронного ресурсу «Corpus of Contemporary American English».

1) Одним із найпоширеніших фразеологічних одиниць за тематичною групою «перемога» в англійській мові є фразеологізм «go through all the trials and tribulations». У словнику цей фразеологізм трактується за значенням так: «пройти через вогонь та воду» – пройти через будь-які труднощі для досягнення мети або допомоги іншим. В українській мові існують еквівалентні фразеологічні одиниці, які мають аналогічне значення, наприклад: «пройти крізь сито й решето/бути на коні й під конем». Обидва ці фразеологізми описують проходження через будь-які труднощі для досягнення мети або допомоги іншим. У корпусі англійської мови цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, такого речення:

– «Mr. Scott had to go through all the trials and tribulations, but now he lives it up due to his high pension» [8].

2) Фразеологізм «to win hands down» у словнику подають із перекладом – перемогти з легкістю або без зусиль. Еквівалентного відповідника в українській мові немає, тому для пояснення використовують описовий переклад. Англійський фразеологізм та український описовий відповідник передають ідею перемоги без докладання будь-яких зусиль, проте якщо в англійській мові цей процес виражається образно-ідіоматичним виразом, то в українській мові цей вираз описується більш прямолінійно. У корпусі англійської мови цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, такого речення:

– «To his chagrin, knowledge of Greeks and white Lincolns seemed to him to win hands down. "You know," she said, looking at him like» [8].

3) Фразеологізм «Pyrrhic victory» у словнику подають із перекладом – перемога, якої не варто досягти через надмірну шкоду, яку вона завдає переможцю. Українським відповідником називають вираз «Піррова перемога». Контекстуально ці фразеологізми є аналогічними, отже, вони синонімічні за значенням і використовуються для опису ситуацій, коли перемога супроводжується великими втратами або негативними наслідками. У корпусі англійської та української мови цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, таких речень:

– «In the New Hampshire primary that year, Johnson won a narrow, Pyrrhic victory over Minnesota senator Eugene McCarthy, who had built his campaign on an anti-Vietnam War platform» [8].

– «П'ятий день, як він у Парижі. А чого домігся? Єдине, що не пустили сюди китайську делегацію. Це була Піррова перемога» [7].

4) Фразеологізм «make the cut» у словнику подають із перекладом – досягнути успіху у чомусь. Українським відповідником називають вираз «взяти верх», що означає «здобувати перевагу в чомусь; перемагати». Обидва ці фразеологізми виражають перемогу; вони є схожі у семантиці, проте виражаються різними засобами. У корпусі англійської та української мови цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, таких речень:

– «I am sorry you did not make the cut this year, but maybe you can apply again next year!» [8].

– «Так ні, не буде цього, ніколи не буде, щоб Семен взяв верх наді мною» [7].

5) Фразеологізм «make a comeback» у словнику подають із перекладом – досягнути успіху після невдачі. Українським відповідником називають вираз «встати з колін», що означає

«подолати негаразди та складнощі, знову взявшись за роботу чи боротьбу». Обидва ці фразеологізми виражають перемогу після невдачі, контекстуально ці фразеологізми є аналогічними, проте виражаються вони за допомогою різних засобів. У корпусі англійської та української мов цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, таких речень:

– «The fencer expressed confidence that he would make his comeback after undergoing surgery for his injury» [8].

– «I зараз, в цю пору, уже не імператриця просить – встаньте, а народ вимагає – встаньте з колін!» [7].

6) Фразеологізм «Jump through hoops» у словнику подають із перекладом – пройти детальну та складну процедуру для досягнення мети. Українським відповідником називають вираз «пройти крізь сито й решето», що означає Зазнати всляких випробувань, набутти чималого досвіду у чомусь та досягнути мети. Обидва ці фразеологізми виражають перемогу після складнощів, контекстуально ці фразеологізми є аналогічними, проте виражаються вони за допомогою різних засобів. У корпусі англійської та української мов цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, таких речень:

– «We had to jump through a lot of hoops to get funding to develop our app – nobody gives away money without making you work for it» [8].

– «Волосний писар, що вже двадцять і один рік писарює, пройшов крізь сито і решето і знає добре, де чим пахне» [7].

7) Фразеологізм «be on a roll» у словнику подають із перекладом, що означає пережити тривалий період успіху чи удачі. Еквівалентного відповідника в українській мові немає, тому для пояснення використовують описовий переклад. Англійський фразеологізм та український описовий відповідник передають ідею періоду життя під час тривалого успіху, проте якщо в англійській мові цей процес виражається образно-ідіоматичним виразом, то в українській мові цей вираз описується більш прямолинійно. У корпусі англійської мови цей фразеологізм використовують у контексті, наприклад, такого речення:

– «The award-winning young cellist is on a roll sweeping up accolades in every competition» [8].

Отже, контрастивний аналіз англійських та українських фразеологізмів на тему «перемога» демонструє різноманітність образів та виразових засобів, які використовуються для вираження подібних ідей. Врахування цих особливостей при перекладі або використанні фразеологізмів допоможе зберегти їх семантику та експресивність у відповідній мові.

Висновки та перспективи подальшого розвитку. У даній статті було проведено контрастивний аналіз фразеологізмів з тематичною групою «перемога» в англійській та українській мовах на основі даних з корпусів ГРАК, English Corpora та літературних джерел. Аналіз довів, що обидві мови мають фразеологізми, що відображають спільну тематику, але можуть мати різне значення та використовуватися в різних контекстах. Фразеологізми з тематичною групою «робота» є важливою частиною лексики та можуть використовуватися як у писемному, так і у розмовному мовленні.

Досліджуючи теоретичну базу фразеологічних одиниць, можна стверджувати, що фразеологізми можуть виконувати різноманітні функції, збагачувати мову та стилістично її забарвлювати. Відповідно до цих функцій та особливостей, різні науковці створили різноманітні види класифікації, за якими вони поділяють та вивчають фразеологічні одиниці. Відповідно до

особливостей фразеологічних одиниць виникають і особливості їхнього перекладу.

Аналізуючи фразеологізми з тематичною групою «перемога» в англійській та українській мовах, можна зробити висновок про важливість таких стійких зворотів як інструменту для вираження та розуміння понять, що відображають важливість та цінність успіху та перемоги в різних ситуаціях життя. Контрастивний аналіз фразеологізмів дозволяє краще зрозуміти і описувати спільні та відмінні риси між фразеологізмами в різних мовах. Також він допомагає покращити знання мови та розширити словниковий запас.

В англійській мові фразеологізми «be on a roll», «hit the jackpot», передають ідею, що успіх – це процес, а не миттєвий результат. Людина, яка присвячує час і зусилля постійному самовдосконаленню і розвитку, здатна досягти великих вершин у своєму житті, незважаючи на всі труднощі та перешкоди, з якими вона може зіткнутися на своєму шляху.

Українські фразеологізми, такі як «Пройти через вогонь та воду», «Взяти верх», аналогічно виражають ідею про важливість довготривалого підходу до досягнення успіху. Вона нагадує, що важливо не лише мати талант чи потенціал, але й розкривати їх через постійну працю та навчання. Успіх не приходить раптово, він є результатом систематичних зусиль, вкладених протягом тривалого періоду.

Контрастивний аналіз також показав, що фразеологізми можуть використовувати різні образи для вираження схожих ідей. Наприклад, фразеологізм «make a comeback» – у словнику подають із перекладом – досягнути успіху після невдачі, тоді як український фразеологізм «встати з колін», що означає «подолати негаразди та складнощі, знову взявшись за роботу чи боротьбу».

Отже, на основі проведеного дослідження можна стверджувати, що фразеологізми з тематичною групою «Victory» в англійській та українській мовах є важливим елементом лексичного складу мови. Контрастивний аналіз дозволяє краще зрозуміти спільні та відмінні риси між фразеологізмами в різних мовах та покращити знання мови та розширити словниковий запас.

Література:

1. Білоноженко В.М. Словник фразеологізмів української мови / за ред. В.О. Винника. Київ : Наук. думка, 2003. 786 с.
2. Ліщенко В.О. Фразеологізми та особливості їх класифікації. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації. Київ : 2017. 230 с.
3. Дуброва А. С., Трофімчук В. М. Дослідження особливостей перекладу англійських фразеологізмів / за ред. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Житомир : 2014. 212 с.
4. Зубрик А.Р. Особливості та труднощі перекладу англійських фразеологізмів. Острогоз : 2013. 318 с.
5. Самотуга І. В. Особливості перекладу фразеологізмів / за ред. В. М. Ісаєнка. Київ: Національний авіаційний університет, 2017. 374 с.
6. Онлайн-словник перекладів українських слів англійською, німецькою, грузинською та навпаки: «ГОРОХ» : веб-сайт. URL: <https://goroh.pp.ua/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%85> (дата звернення: 12.04.2024).
7. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК): веб-сайт. URL: <http://uacorpus.org/Kyiv/ua> (дата звернення: 12.04.2024).

8. Corpus of Contemporary American English (COCA): веб-сайт. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/> (дата звернення: 12.04.2024).

Lukashchykevych O., Albota S. Contrastive analysis of phraseological units of the “victory” thematic group in English and Ukrainian

Summary. A contrastive analysis of the phraseological units of the thematic group ‘victory’ in English and Ukrainian is of considerable scientific and practical interest due to the ever-growing need for intercultural communication. The study in this area aims to identify semantic, structural, and cultural differences in the use of phraseological units reflecting the concept of victory in these two languages. The goal of the analysis is to expand the understanding of linguistic and cultural peculiarities and improve the effectiveness of intercultural communication.

Phraseological units are a fascinating aspect of any language, often reflecting deep-rooted cultural values, historical events, and societal norms. The concept of ‘victory’ is a universally significant theme, encapsulated in numerous idioms and expressions across different languages. By comparing English and Ukrainian phraseological units related to victory, we can uncover the unique ways in which each language encapsulates this concept and the cultural connotations attached to it. The application of comparative and contrastive analysis methods allows us to identify common and distinctive features in the use and interpretation of phraseological expressions on the topic of victory. This methodological approach involves a detailed examination of idiomatic expressions, their origins, and their contextual usage in both languages. It also considers the historical and cultural contexts that have shaped these expressions. The English language has many idioms and expressions with archaic and metaphorical meanings, often having religious or moral roots. Examples include phrases like "Pyrrhic victory," "to win hands

down," and "the sweet smell of success." These expressions often draw on historical events, religious texts, and moral lessons, reflecting the cultural and historical backdrop of English-speaking countries. The Ukrainian language is also rich in phraseological units that reflect national traditions and historical events. Phrases such as "перемога за нами" (victory is ours) and "здобути перемогу" (to gain victory) encapsulate the spirit and resilience embedded in Ukrainian culture. These expressions are often linked to the country’s tumultuous history and its struggles for independence and sovereignty. The contrastive analysis reveals several key differences and similarities: semantic differences while both languages have expressions denoting victory, the underlying connotations and usage contexts can vary significantly. English idioms may carry a more metaphorical or philosophical nuance, whereas Ukrainian expressions often have a direct and nationalistic tone; structural differences: English phraseological units tend to be more idiomatic and metaphorical, whereas Ukrainian expressions may be more straightforward and contextually grounded in historical events; cultural reflections: the cultural roots of these expressions highlight different historical experiences and societal values. English idioms reflect a mix of moral, religious, and historical influences, while Ukrainian phrases are deeply intertwined with national identity and historical struggles.

The results of the study can be useful for teachers, translators and other professionals working in the field of intercultural communication. They will help to better understand and take into account cultural peculiarities when communicating with representatives of different cultures. In addition, this work can serve as a basis for further research in the field of contrastive lexicology and phraseology, contributing to the further development and deepening of knowledge in this area.

Key words: phraseology, contrastive analysis, victory, cultural concepts, linguistic structures.